

Poučenie o rodinných dávkach v rámci EÚ

(Toto poučenie sa prikladá k poučeniu o štátnych sociálnych dávkach)

1. Ak ste rodičom dieťaťa a pracujete alebo žijete v členskom štáte EHP* alebo Švajčiarsku, potom sa vás týkajú nasledujúce informácie o tom, právne predpisy ktorého štátu sa na vás vzťahujú a ktorý štát, resp. štáty budú vo vašom prípade vyplácať rodinné dávky (v zmysle legislatívy EÚ Nariadenia Rady (EHS) č. 883/2004 a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009).
2. Nárok na rodinné dávky sa posudzuje podľa Nariadení EÚ, ak niektorý z rodičov nezaopatreného dieťaťa:
 - vykonáva zárobkovú činnosť,
 - poberá dôchodok
 - alebo žije s dieťaťom v členskom štáte EHP* alebo vo Švajčiarsku.
3. V takom prípade sa nárok na rodinné dávky posudzuje okrem slovenskej legislatívy aj podľa koordinačných nariadení a legislatívy EÚ. Tieto nariadenia sú nadradené právnym predpisom Slovenskej republiky.
4. Podrobnejšie informácie o príslušnej legislatíve EÚ nájdete na webovej stránke MPSVR SR <http://employment.gov.sk/sk/ministerstvo/medzinarodna-spolupraca/koordinacia-systemov-sz/>.
5. Koordinácia rodinných dávok sa vzťahuje na:
 - a) prídavok na dieťa
 - b) príplatok k prídavku na dieťa
 - c) rodičovský príspevok
 - d) dávky v náhradnej rodinnej starostlivosti – všetky, aj jednorazové
 - e) príspevok na pohreb
6. Koordináčne predpisy sa uplatňujú na území týchto štátov:
Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko (bez Grónska), Estónsko, Fínsko, Francúzsko (vrátane ostrova Korzika a zámorských departamentov - ostrovov Guadeloupe, Martinique, Réunion, Francúzska Guyana, ale bez zámorských teritórií v Austrálii a Antarktíde, Francúzskej Polynézii, Mayotte, Novej Kaledónii, Wallis, Saint-Pierre-Miquelon a Futuna), Grécko, Holandsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko (vrátane autonómnych oblastí Madeira a Azory), Rakúsko, Rumunsko, Slovenská republika, Slovinsko, Španielsko, Švédsko, Taliansko, Chorvátsko, Nórsko, Island, Lichtenštajnsko a Švajčiarsko.
7. Koordinácia sa vzťahuje na:
 - a) občanov členských štátov EHP* a Švajčiarska;
 - b) osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ak majú bydlisko v členskom štáte EHP a vo Švajčiarsku
 - c) rodinných príslušníkov a pozostalých osôb uvedených v písm. a) a b) bez ohľadu na štátnu príslušnosť;
 - d) neaktívne osoby, ak majú bydlisko v členskom štáte EHP* a vo Švajčiarsku.
8. Ak podlieha rodič nezaopatreného dieťaťa pravidlám The Staff Regulations of Officials of the European Communities (Služobný poriadok vyšších úradníkov Európskych spoločenských a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Spoločenstiev, podľa nariadenia (EHS, Euratom, ESUO) č.259/68 v znení neskorších predpisov), **koordinácia sa na neho nevzťahuje** a jeho nároky sa posudzujú podľa vnútroštátnych predpisov – t. j. v nadväznosti na trvalý pobyt tejto osoby v SR. (Občan predloží doklad).
9. Podľa definícií koordinačných nariadení je „zamestnaná osoba“ a „samostatne zárobkovo činná osoba“ tá, ktorá vykonáva:

„činnosť ako zamestnanec“ znamená každú činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje;

* členské štáty EHP (štáty Európskej únie + Island, Lichtenštajnsko, Nórsko)

„činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba“ znamená každú činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje.

Zjednodušene možno za zamestnanú alebo samostatne zárobkovo činnú osobu považovať osobu, ktorá odvádza dane a odvádza príspevky do systému sociálneho poistenia. V prípade SZČO je potrebné preukázať reálny výkon činnosti (daňové priznanie, faktúry a pod.), ak nemá odvodovú povinnosť.

Poberanie materského, dávok v nezamestnanosti a dôchodku (akéhokoľvek) je (ako dôsledok predchádzajúcej pracovnej činnosti) považované za rovnocenné s výkonom pracovnej činnosti.

10. Pri nároku na rodinné dávky sa posudzujú obidvaja rodičia dieťaťa, ako aj bydlisko dieťaťa.

Základné informácie potrebné k posúdeniu či vznikne, alebo trvá nárok na rodinné dávky:

- zamestnanie otca a matky (štát)
- poberanie dôchodku, materského, dávok v nezamestnanosti otca a matky dieťaťa (štát)
- bydlisko rodičov a dieťaťa (nie trvalý pobyt)

11. Skúma sa situácia celej rodiny, nielen rodiča, ktorý má v starostlivosti dieťa. Nie je podstatné, či sú rodičia dieťaťa rozvedení, či žijú aj s dieťaťom v spoločnej domácnosti, či sú manželia, či je dieťa súdom zverené do starostlivosti jedného rodiča a pod. Podľa nariadení EÚ sú posudzovaní obidvaja biologickí rodičia. Rodič zamestnaný v inom štáte EÚ má nárok na rodinné dávky v štáte zamestnania po splnení podmienok príslušnej legislatívy štátu EÚ.

12. Pri posudzovaní nároku na rodinné dávky v zmysle nariadení EÚ sa určuje „bydlisko“ rodičov a dieťaťa/detí podľa definície v čl. 1 j) nariadenia č. 883/2004:

„bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva;

(napr. kde je výkon zamestnania, zdravotné poistenie, návšteva predškolského zariadenia, povinná školská dochádzka v prípade starších detí a pod.)

13. Každá osoba môže v oblasti sociálneho zabezpečenia podliehať právnym predpisom len jedného členského štátu. Platí to aj v prípade, že súčasne vykonáva pracovnú činnosť vo viacerých štátoch. Pre to, v ktorom štáte to bude, platia osobitné pravidlá.

14. Na osoby vykonávajúce prácu v inom štáte (napr. zamestnanci Ministerstva zahraničných vecí, alebo vyslaní pracovníci s vystaveným európskym formulárom E101) sa vzťahuje legislatíva vysielajúceho štátu.

15. Nie je možné vyplácať rodinné dávky na toho istého člena rodiny za rovnaké obdobie v dvoch štátoch v plnej výške. Princípy vyplácania dávok sú určené v nariadeniach v pravidlách prednosti.

16. Pre aplikáciu koordinačných nariadení získavajú inštitúcie zainteresovaných štátov potrebné informácie vzájomnou výmenou európskych **E formulárov (alebo SEDov).** Tieto formuláre sú vo všetkých jazykoch štátov EHP a nie je potrebné ich prekladať.

17. V ČR sú rodinné dávky vyplácané max. 3 mesiace spätne od podania žiadosti. Preto je potrebné podať si žiadosť v zahraničí čo možno najskôr od začatia výkonu pracovnej činnosti, alebo pobytu.

V dňa

.....
podpis občana